

درسنامه

حل مسأله و تصمیم گیری

www.ketab.ir

گردآورنده: دکتر علیرضا علوی تبار

شناسنامه

عنوان و نام پدیدآور: حل مسأله و تصمیم‌گیری / علیرضا علوی تبار.

مشخصات نشر: تهران، مرکز آموزش مدیریت دولتی، ۱۳۹۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۱۹-۴۶-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: تصمیم‌گیری

موضوع: حل مسأله

سرشناسه: علوی تبار، علیرضا

شناسه افزوده: مرکز آموزش مدیریت دولتی

رده‌بندی کنگره: HD۳۰/۲۳

رده‌بندی دیویی: ۶۵۸/۴۰۳

شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۳۲۰۴۱

درسنامه حل مسأله و تصمیم‌گیری

دکتر علیرضا علوی تبار

ناشر: مرکز آموزش مدیریت دولتی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۱۹-۴۶-۷

قیمت: ۳۲۰۰۰ تومان

فروشگاه و نمایشگاه کتاب: تهران، خیابان کریمخان زند، استاد نجات‌اللهی شمالی، شماره ۱۹۸

تلفن: ۴۲۵۰۱۷۵۱

دفتر تدوین و نشر منابع علمی و آموزشی

تلفن: ۴۲۵۰۱۴۵۲ - ۴۲۵۰۱۴۵۱

ویراستار: ژیلای طباطبایی علوی

صفحه آرا و طراح جلد: نیلوفر عظیمی

وبگاه مرکز: www.smtc.ac.ir

پورتال انتشارات: www.nashr.smtc.ac.ir

فهرست مطالب

مقدمه	۷
فصل اول	۹
هدف کلی	۹
هدف‌های یادگیری	۹
۱- مفاهیم و نگاه‌ها	۹
۱-۱- مفاهیم و اصطلاحات	۹
۱-۲- نگاه‌های مختلف به تصمیم‌گیری	۱۲
خلاصه فصل اول	۱۵
پرسش‌های فصل اول	۱۵
فصل دوم	۱۷
هدف کلی	۱۷
هدف‌های یادگیری	۱۷
۲- فرآیند تصمیم‌گیری و حل مسئله	۱۷
۲-۱- فرآیند مسأله‌یابی و مسأله‌نمایی	۱۷
۲-۲- فرآیند تصمیم‌گیری	۲۰
خلاصه فصل دوم	۲۲
پرسش‌های فصل دوم	۲۲
فصل سوم	۲۳
هدف کلی	۲۳
هدف‌های یادگیری	۲۳
۳- سبک‌ها و الگوهای تصمیم‌گیری	۲۴
۳-۱- سبک‌های مختلف تصمیم‌گیری	۲۴
۳-۲- الگوهای مختلف تصمیم‌گیری	۲۵
خلاصه فصل سوم	۳۴
پرسش‌های فصل سوم	۳۵

فصل چهارم ۳۷

هدف کلی ۳۷

هدف‌های یادگیری ۳۷

۴. روش‌ها و فنون تصمیم‌گیری ۳۸

۴-۱. روش‌ها و فنون نمایش تصمیم‌گیری ۳۸

۴-۲. روش‌ها و فنون تصمیم‌گیری گروهی (تیمی) ۴۴

۴-۳. روش‌ها و فنون کمی (مقداری) تصمیم‌گیری ۵۰

۴-۴. انواع فنون و روش‌های چندمعیاره با توجه به مرحله

تصمیم‌گیری ۵۸

۴-۵. مقایسه روش‌ها، منبع: آذر و رجبزاده ۵۹

۵. میزان و چگونگی گرفتن اطلاعات از تصمیم‌گیرنده اصلی ۵۹

۶. مقیاس اندازه‌گیری داده‌ها ۶۲

۷. امکان یا امتناع به - بستان میان شاخص‌ها ۶۳

خلاصه فصل چهارم ۶۶

پرسش‌های فصل چهارم ۶۷

فصل پنجم ۶۹

اهداف کلی ۶۹

هدف‌های یادگیری ۶۹

۵. جایگاه اطلاعات در تصمیم‌گیری ۶۹

۵-۱. مباحث اصلی در مورد اطلاعات و تصمیم‌گیری ۶۹

۵-۲. روش‌های گردآوری اطلاعات ۷۰

۵-۳. ساماندهی اطلاعات ۷۱

۵-۴. تفسیر اطلاعات ۷۳

خلاصه فصل پنجم ۷۳

پرسش‌های فصل پنجم ۷۴

فهرست منابع ۷۵

مقدمه

ضرورت تصمیم‌گیری، ناشی از ویژگی‌های جدایی‌ناپذیر زندگی ماست. از یکسو انسان به دلیل برخورداری از «اختیار»، هرگاه در مقابل گزینه‌های مختلف قرار گیرد، توان انتخاب دارد؛ از سوی دیگر، «کمیابی» ویژگی اصلی جهانی است که ما در آن زندگی می‌کنیم. هر منبع و امکانی که در اختیار ما قرار دارد، می‌تواند برای مصارف و رفع خواسته‌های متفاوتی به کار رود؛ به گونه‌ای که ما همیشه با یک «نامساوی» مواجهیم. منابع و امکانات ما همیشه کمتر از نیازها، خواسته‌ها و تقاضاهای ما هستند (کمیابی). کمیابی، ما را ناگزیر از «انتخاب» می‌کند. وقتی با منابع موجود نمی‌توانیم همه خواسته‌هایمان را برآورده سازیم؛ پس باید از میان این خواسته‌ها انتخاب کنیم و برخی را برآورده سازیم. نه اختیار، قابل زدودن از دنیای ماست و نه کمیابی؛ از این رو، «انتخاب» و به معنای دقیق، «تصمیم‌گیری» ویژگی ضروری جهان ماست. در مدیریت نیز رایج‌ترین فعالیت هر مدیری، تصمیم‌گیری است؛ به گونه‌ای که می‌توان گوهر مدیریت را تصمیم‌گیری دانست. روند تا کنون این گونه بوده است که هرچقدر بشر مدرن‌تر شده، دایره انتخابش نیز گسترده‌تر گردیده است؛ به همین دلیل، هم امکان و هم لزوم تصمیم‌گیری فزونی یافته است. تصمیم‌گیری، جهان درونی، ذهنی و انفسی ما را با جهان بیرون، عینی و آفاقی متصل می‌کند. حلقه اتصال، بینش‌ها و نگرش‌های ما با جهان عملی است که پس از تصمیم‌گیری انجام می‌دهیم.

اهمیت تصمیم‌گیری، ما را ناگزیر از تلاش برای درک بهتر آن و یافتن روش‌هایی برای بهینه‌سازی آن می‌کند. این درسنامه، تلاشی برای گردآوری مباحثی در زمینه تصمیم‌گیری است. حرف ناگفته در آن نیست (و یا بسیار اندک است). آنچه آن را مفید می‌کند، گردآوری و تنظیم مجدد مباحث به گونه‌ای

مناسب برای آموزش است. اگر در پایان خواندن این متن پرسش‌های بسیاری در ذهن خواننده شکل بگیرد، این متن به هدف خود دست یافته است.

www.ketab.ir